

Viewpoint Seafarm AS

5521 HAUGESUND

Adm.enhet: Kyst- og havbruksavdelingen

Saksbehandler: Røyrane-Løtvedt/Skjetne

Telefon: 48124810

Vår referanse: 17/5237

Deres
referanse:

Dato: 22.06.2018

Att:

Kåre Olav Krogenes

Viewpoint Seafarm AS - Avslag på søknad om utviklingstillatelser på lokalitet Blikkvær i Rødøy kommune

Fiskeridirektoratet viser til søknad om 20 utviklingstillatelser fra Viewpoint Seafarm AS (heretter omtalt som søker eller Viewpoint). Søknaden ble mottatt hos Fiskeridirektoratet 3. april 2017.

Søknaden

Konseptet tar utgangspunkt i oppdrett på eksponerte lokaliteter ved bruk av en bore-plattform fra petroleumsnæringen. Basen for oppdrett vil være en ombygd eldre plattform mens produksjonsenhetene i anlegget skal være merder som festes på plattformen og omkranser den. Merdene består av boksformede fagverkskonstruksjoner i stål med to bur i hver. Burene har notpaneler langs veggene og notpose i bunn. Selve plattformen skal være basen for driften og skal ha alt utstyr som er nødvendig for produksjonen av laks.

Plattformen

Oppdrettsanlegget skal baseres på en allerede godkjent rigg for offshore olje- og gassproduksjon. Riggens skal ombygges til formålet om å produsere laks på eksponerte lokaliteter. Dette medfører at plattformen må utrustes med eksempelvis innfestning av merdstrukturer, nødvendig tankkapasitet for fôr, ensilasje og ferskvann til avlusing, samt kraner for diverse operasjoner på anlegget.

Plattformen skal som nevnt fungere som en base. Følgende systemer skal ifølge søker være tilgjengelig til oppdrettsvirksomheten på plattformen;

- Lastestasjon for bulk/væske fra båt

- Stor dekkskapasitet
- Løfteåk for montering/demontering av not-elementer
- Fôrtanker
- Messe, kantine, kontorer, forskningsstasjon
- Kontrollrom
- Kjellernivå for plassering av utstyrskonteinere
- Nedsenkbar område for anlegg for ikke-medikamentell behandling
- Kraner
- Ankervinsj
- Fôringsbom for utforing
- Fester for merd
- Tilgjengelige areal på innside av tank for ferskvannstanker
- Rack system for forskjellige typer not-element
- Åpent område i senter for nedsenking av ferskvannstank
- Utstyr for behandling og lagring av dødfisk

Hovedkonstruksjonen/strukturen som plattformen i konseptet består av skal være klasset i henhold til DNV 1A1. Søker tar sikte på å utnytte markedet for denne typen plattformer som enten ligger i kaldt opplag grunnet situasjonen i offshoremarkedet eller er besluttet vraket. Kaldt opplag vil si at mannskapet på og vedlikehold av riggen blir holdt på et minimum. Kostnadene for en eldre plattform i opplag for å gjennomgå en 5-årsklassing overgår ifølge søker verdiene av plattformen mange ganger. Per februar 2017 var det ifølge søker rundt 100 aktuelle rigger tilgjengelig. Hvilken type plattform som skal benyttes i konseptet er foreløpig usikkert, men søknaden tar utgangspunkt i designene Bingo 3000 og Aker H-3 som begge er designet og bygget i Norge for norske forhold. Begge disse designene er av typen halvt-nedsenkbar plattform. Før et valg av konkret plattform tas vil det ifølge søker måtte gjøres et utvalg av aktuelle riggtyper som deretter blir gjenstand for en grundig tilstandskontroll/inspeksjon.

Merd- og plattformarrangement

Produksjonsenhetene i konseptet består som nevnt av flytekrager og notposer/nett. Flytekragegene består igjen av fagverkskonstruksjoner i stål. Det er to merder/bur i hver av disse stålstrukturene som skal plasseres på plattformens fire sider. Hver stålstruktur vil bli koblet til plattformen med to hengslede forsterkede punkter («strong points») på plattformen. Hver merd i stålstrukturen har dimensjonene 54m x 35m x 40m = 75600m³. Med to merder på hver av riggens 4 sider blir totalvolumet 604 800 m³. Dette gir med biomassekapasitet på 15000t en fisketetthet på 24,8 kg/m³.

Stålstrukturen som er hengslet fast i plattformen skal være selvbærende i sjø. Den skal utrustes med et ballasteringssystem for å kunne heves og senkes samtidig med at plattformen heves og senkes. Dette muliggjør en nedsenking av flytekragen i ekstreme vær-situasjoner, – noe som ifølge søker vil være beskyttende for flytekragestrukturen og samtidig bidra til bedre forhold for fisken.

Notposens sider skal bestå av flere rammer med oppspent notlin som settes sammen i et skinnesystem som er montert på flytekragen eller integrert i flytekragekonstruksjonen. Dette not-/nettkonseptet har fått navnet «Aquaframe» og skal leveres av Aqua Knowledge AS. Skinnesystemet er tilpasset de standardiserte målene i rammeverket til merden. Det er planlagt 48 rammer med 8 meter bredde og 10 meter dybde for hver merd i konseptet. Bunn av merden vil bestå av en standard konet fritthengende notbunn. Fasong og utforming skal ifølge søker tilpasses bruk av lift up eller andre dødfisksystemer. Materialvalg blir som standard notposer med notlin og tauverk. Dette gir ifølge søker god fiskevelferd ved løft av notbunn og trenging av fisk.

Notbunn er montert fast på en ramme som «hviler» på bunn av merdkonstruksjonen. Rammen er tilpasset skinnesystemet i merdkonstruksjonen og kan løftes opp og ned ved hjelp av vinsjer eller kran. Når notbunn heises opp vil notsider fortsatt stå i samme posisjon. Notbunn heises opp når fisken skal trenges for eksempel ved flytting eller behandling av fisk. Bunn skal ifølge søker heises opp i den høyden som gir god fiskevelferd samtidig som funksjonen (trenging) ivaretas. Ved eventuelt stress eller dårlig miljø for fisken ved trenging kan notbunn enkelt senkes ned slik at miljøet bedres raskt.

Fiskeridirektoratet viser for øvrig til søknadsdokumentene.

Regelverk

Bestemmelser om utviklingstillatelser finnes i forskrift om tillatelse til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 5:

§ 22. Særlige formål

(..)

Akvakultur av matfisk til utvikling skal bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode.

§ 23. Generelle vilkår for tildeling og fornyelse

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til og fornyelse av tillatelse til akvakultur av matfisk til særlige formål etter en faglig vurdering. (..)

§ 23b. Særskilte tildelingsvilkår for tillatelse til utvikling

Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi og som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet er å legge til rette for at ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.

Avgjørelsen av om det skal innvilges utviklingstillatelser bygger etter dette regelverket på en skjønnsmessig, faglig vurdering jf. laksetildelingsforskriften § 23b. Det følger av

retningslinjene¹ for behandling av søknader om utviklingstillatelse at det er opp til forvaltningens skjønn å vurdere prosjektet og om kriteriene for tildeling er oppfylt. Søker har ikke rettskrav på å få tildelt utviklingstillatelse selv om prosjektet innebærer betydelig investeringer og innovasjon. Det stilles strenge krav for å få tildelt utviklingstillatelser og listen for å få slik tillatelse ligger høyt.

Fiskeridirektoratets vurdering

Formålet med utviklingstillatelser er å bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode, jf. laksetildelingsforskriften § 22 annet ledd. Videre slår § 23b første ledd fast at utviklingstillatelser kan tildeles til prosjekter som kan bidra til å «*utvikle teknologi*». Ifølge retningslinjene er ordningen avgrenset til utvikling av produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner og omfatter derfor ikke prosjekter som for eksempel dreier seg om utvikling av nye driftsformer, vaksiner, fôr med mer.

Formålet med ordningen med utviklingstillatelser

Utviklingstillatelsene skal legge til rette for utvikling av teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor. Ifølge retningslinjene for behandling av søknader om utviklingstillatelser vil dette blant annet kunne dreie seg om utvikling av oppdrettsanlegg som kan brukes lengre til havs og innerst i fjorder. Begrunnelsen er at dette kan bidra til at tidligere uegnede arealer kan benyttes til oppdrett og at arealutnyttelsen i kystsonen totalt sett kan bli mer effektiv.

Areal

Ifølge søker er prosjektets primære utviklingsmål å utvikle ny teknologi som kan åpne nye arealer i mer eksponerte områder for havbruk. Viewpoint har sett seg ut lokaliteten Blikkvær i Rødøy kommune på Helgelandskysten som testlokalitet i prosjektet. Basert på søknaden har denne lokaliteten en største 50-års signifikant bølgehøyde på 3,7 m og en største 50-års strøm 1,14 m/s. Viewpoint ser på denne lokaliteten som tilstrekkelig eksponert for å teste ut konseptet og legger til grunn at denne lokaliteten er vesentlig mer eksponert enn ordinære oppdrettslokaliteter. Til dette vil Fiskeridirektoratet påpeke at det finnes lokaliteter med ordinær kommersiell teknologi i drift eksempelvis med Hs 50-års på 5,3 m, samt kombinasjon mellom Hs 50-års lik 3,6 m og største 50-års strøm på 1,3 m/s.

Søker opplyser at de har valgt videre modellering og prosjektering av konseptet basert på en Hs på 8 m. På grunn av risiko knyttet til fiskevelferd ønsker de imidlertid å gjennomføre uttesting av anlegget på lokalitet Blikkvær. Når uttestingen potensielt viser at fiskevelferden er ivaretatt kan oppdrettsanlegget ifølge søker flyttes lenger ut.

Søker hevder at lokalitet Blikkvær er rolig i forhold til det anlegget er beregnet for og viser i denne sammenheng til foreløpige beregninger gjort på merdkonstruksjonen for å avdekke

¹ Retningslinjer for behandling av søknader om utviklingstillatelse til oppdrett av laks, ørret og regnbueørret, Nærings- og fiskeridepartementet

laster påført stålkonstruksjonen der høyeste Hs er 10 m. I forbindelse med konseptstudiet som Aibel har utført for søker er det imidlertid testlokalitetens miljøparametere som er lagt til grunn for beregninger av krefter på rigg og merder. Disse beregningene er også lagt til grunn for vurderingene knyttet til forsterkning og forankring.

Det er eksponeringsgraden på testlokaliteten som legger grunnlag for Fiskeridirektoratets vurdering av prosjektets bidrag til å løse næringens arealutfordringer. Dette er også i tråd med Fiskeridirektoratets tidligere praksis ved behandling av søknader om utviklingstillatelser. Når man legger dette til grunn vurderer Fiskeridirektoratet det slik at det omsøkte prosjektet ikke vil bidra til å ta akvakulturnæringen til mer eksponerte områder enn hvor den opererer per i dag.

På denne bakgrunn finner ikke Fiskeridirektoratet at det omsøkte konseptet er egnet til å bidra til og løse næringens arealutfordringer. Det følger imidlertid av laksetildelingsforskriften § 23b at også løsninger som kan bidra til å løse næringens miljøutfordringer faller inn under formålet med ordningen. Fiskeridirektoratet vil i den videre drøftelsen vurdere hvorvidt konseptet er egnet til å bidra til og løse næringens miljøutfordringer.

Miljø

Ifølge søker er prosjektets primære utviklingsmål å utvikle teknologi som kan åpne nye arealer i mer eksponerte områder for havbruk, ikke løse næringens miljøutfordringer.

Søknaden presenterer metoder for avlusing med Optilicer og ferskvann samt muligheten for å enkelt kunne montere luseskjørt på merdløsningen. Disse metodene for hindring av lusepåslag og behandling av fisk er alminnelige i akvakulturnæringen i dag og vurderes ikke til å være et bidrag til å løse akvakulturnæringens utfordringer med lakselus.

Det blir hevdet i søknaden at oppdrettsanlegget vil være tilnærmet rømmingssikker, uten at dette blir nærmere utdypet. Konseptet legger imidlertid opp til at dobbel not kan installeres.

Fiskeridirektoratet vurderer det slik at muligheten for å sette opp et ekstra notpanel på utsiden av et skadd notpanel kan begrense rømmingsomfanget. Trengeløsningen åpner også opp for mindre grad av manuell nothåndtering enn hva som gjøres på mange konvensjonelle anlegg. Konsept med trenging av not med vinsj for å heve notbunn er imidlertid allmenn kommersiell teknologi i dag. Overskylling av merdene er ikke omtalt i søknaden, men er etter Fiskeridirektoratets mening et potensielt faremoment ved dette konseptet i sjøtilstander med store bølgehøyder da det trolig ikke vil bevege seg i takt med sjøoverflaten i like stor grad som tradisjonelle plastanlegg gjør. Basert på det overnevnte finner Fiskeridirektoratet det ikke godtgjort at konseptet vil bidra til å redusere akvakulturnæringens utfordringer med rømt oppdrettsfisk.

Fiskeridirektoratets vurdering er at det omsøkte konseptet ikke bidrar «til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor», jf. laksetildelingsforskriften § 23b.

Ettersom konseptet faller utenfor formålet med ordningen, finner Fiskeridirektoratet ikke grunnlag for å vurdere om de øvrige vilkårene for å få utviklingstillatelser er tilstede.

Fiskeridirektoratets vedtak

Søknaden fra Viewpoint Seafarm AS om 20 tillatelser til akvakultur av matfisk av laks, ørret og regnbueørret til utviklingsformål avslås, jf. laksetildelingsforskriften § 23b.

Klagerett

Dette vedtaket kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28. Se vedlagte orientering.

Med hilsen

Øyvind Lie
direktør

Anne B. Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

Mottakerliste:

Viewpoint Seafarm AS

5521 HAUGESUND

Kopi til:

Nærings- og fiskeridepartementet

Postboks 8090 Dep

0032 OSLO